ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

ISSN [2663-0265](#) (print) ISSN [2663-0273](#) (online)

2020. Vol. 12. Issue 1.

Journal home page: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP>

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Ореста Іванівна Лопуга

Кандидат філософських наук, доцент,
Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова,
вул. Дворянська, 2, Одеса, 65000, Україна

E-mail: lopugaoi@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8916-6215>

Oresta Ivanivna Lopuha

Ph. D. in Philosophy, Associate Professor,
Odessa I. I. Mechnikov National University,
Dvoryanskaya str., 2, 65082, Odessa,
Ukraine

УДК 1:316.614:316.776

СУЧАСНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ЯК ПРОСТІР СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНИ

Received 20 March 2020; revised 20 April 2020; accepted 12 May 2020

DOI: [10.15421/352008](#)

Анотація

Постмодерне суспільство – це період інтенсивного розвитку інформаційного простору. Однак цей процес носить нерівномірний характер, в цей час коли в сучасному суспільстві стає домінуючим соціальна мережа, Інтернет, які позитивно впливають на людину, збагачуючи її інформацією, але паралельно можна також і побачити негативні їх наслідки – перетворення життя в гру, людина стає «гравцем» життя, де втрачає реальність буття, що пов'язано з віртуальною реальністю.

Під соціалізацією особистості мають на увазі процес входження людини в соціальне середовище через засвоєння соціального досвіду. В широкому розумінні – це включення індивіда в суспільні процеси, процес становлення особистості.

Метою статті є висвітлення впливу сучасного інформаційного простору на соціалізацію найважливішої когорти нашого суспільства – молоді.

Відображено авторський аналіз та основні шляхи дослідження впливу масової культури на сучасну людину. Стверджується, що масова культура, яка стала панівною в суспільстві, не має життєздатної альтернативи. Уніфікація масової культури робить людину збіднілою в культурному плані. Масова культура сучасної епохи йде по суті всупереч її основним настановам відносно пріоритетності індивідуальної самореалізації кожної людини. Вона замінює сприйняття людини як індивідуальності, вона ідентифікується з суспільством, уподібнюється даними стереотипами, які диктує мода, яка дуже мінлива.

Автор спробував дослідити ще одну атрибутивну ознаку постмодерну і показати її вплив на людину – віртуальну реальність як соціокультурного феномену і середовища соціалізації молоді. За допомогою неї людина здобула свободу у всьому, але одночасно набула небаченого розмаху загроза для підростаючого покоління стати рабами віртуального простору.

Узагальнюючи результати дослідження автор доходить до висновку, що в цілому інформаційний простір дуже впливає на людину, особливо на молоддь, яка тільки починає формувати свою особистість. Соціокультурні зміни в суспільстві, які проходять в нас на очах показують, що ми знаходимося на порозі переходу в якісно нову стадію сучасного розвитку, де імперативами в соціокультурній сфері є самоцінність особи, толерантність, плюралізм тощо.

Ключові слова: *віртуальний простір, сучасність, соціалізація, постмодерн, масова культура, молоддь, особистість, споживачтво.*

Modern information space as a space of human community

Abstract

Postmodern society – creates an era of intensive development of information space. However, this process is unbalanced, covered by information hype and social engineering techniques of mass influence, therefore in times when modern society is dominated by social networks, it is particularly important to shape the ethics of truth and responsibility for information alerts. The Internet, a basic modern invention and medium that has a

positive impact on people, enriching their knowledge, information, the process of inference and interaction, shows at the same time also the negative consequences of its use – transforming life into a game and virtual staging creates a human-player life creation in which a given personality loses the reality of being in favor of virtual and imaginary beings.

The concept of socialization of an individual is understood as the process of personality entering the social environment through assimilation of social experiences. In a broader sense, it is the inclusion of an individual in social processes, i.e. personality formation processes.

The purpose of the article is to emphasize the impact of modern information space on the socialization of the most important group of our society – youth.

The author's analysis includes the main ways to study the impact of mass culture on modern human. It is argued that mass culture, which has become dominant in society, has no real alternative. Unification of mass culture makes a culturally impoverished person. The mass culture of the modern era is fundamentally contrary to its basic guidelines for the priority of individual self-fulfillment of each person. The priority of perceiving human as an individual, identified with society, boils down to those stereotypes that are dictated by a very changeable fashion.

The author tried to examine another attribute of postmodernism and show its impact on human – “virtual reality” as a socio-cultural phenomenon and socialization environment of youth. With its help, person gained freedom of transmission and reception, but at the same time fell into an unprecedented threat not only to the young generation – into slavery of cyberspace.

In summary, the author states that in general, the information space has a great impact on people, especially young people who are just beginning to shape their personality. The socio-cultural changes taking place before our eyes show that we are close to moving to a qualitatively new stage of modernist development, where personal self-esteem, tolerance, pluralism and many others are imperatives in the socio-cultural sphere, forgetting the truth of life and natural reality as imperatives of traditional education.

Keywords: *virtual space, modernity, socialization, postmodernism, mass culture, youth, personality, consumerism.*

Современное информационное пространство как пространство социализации человека

Аннотация

Постмодерное общество – это период интенсивного развития информационного пространства. Однако этот процесс носит неравномерный характер, в это время когда в современном обществе становится доминирующей социальной сетью, Интернет, которые положительно влияют на человека, обогащая его информацией, но параллельно можно и увидеть негативные их последствия – превращение жизни в игру, человек становится «игроком» жизни, где теряет реальность бытия, что связано с виртуальной реальностью.

Под социализацией личности имеют в виду процесс вхождения человека в социальную среду через усвоение социального опыта. В широком смысле – это включение индивида в общественные процессы, процесс становления личности.

Целью статьи является проанализировать влияние современного информационного пространства на социализацию важнейшей группы общества – молодежи.

Отражено авторский анализ и основные пути исследования влияния массовой культуры на современного человека. Утверждается, что массовая культура, которая стала господствующей в обществе, не имеет жизнеспособной альтернативы. Унификация массовой культуры делает человека обедневшей в культурном плане. Массовая культура современной эпохи идет, по сути, вопреки ее основным установкам относительно приоритетности индивидуальной самореализации каждого человека. Она заменяет восприятие человека как индивидуальности, она идентифицируется с обществом, уподобляется данным стереотипами, которые диктует мода, которая очень изменчива.

Автор попытался исследовать еще одну атрибутивную черту постмодерна и показать ее влияние на человека – виртуальную реальность как социокультурного феномена и среды социализации молодежи. С помощью нее человек получил свободу во всем, но одновременно приобрел невидимую степень угрозы для подрастающего поколения стать рабами виртуального пространства.

Обобщая результаты исследования, автор приходит к выводу, что в целом информационное пространство влияет на человека, особенно на молодежь, которая только начинает формировать свою личность. Социокультурные изменения в обществе, которые проходят у нас на глазах показывают, что мы находимся на пороге перехода в качественно новую стадию современного развития, где императивами в социокультурной сфере является самоценность личности, толерантность, плюрализм и тому подобное.

Ключевые слова: виртуальное пространство, современность, социализация, постмодерн, массовая культура, молодежь, личность, потребление.

Постановка проблеми.

Інформаційний простір ХХІ століття є основою нашої сучасності, оскільки він напряму залежить від планетарного соціального організму, що швидкими темпами інформується і глобалізуються. Сучасний глобальний світ репрезентує поширення комп'ютерних мереж впливаючи на існуючу систему соціальних відносин і соціалізацію особистості.

Під соціалізацією особистості мають на увазі процес входження людини в соціальне середовище через засвоєння соціального досвіду. В широкому розумінні – це включення індивіда в суспільні процеси, процес становлення особистості.

Актуальність обраної теми дослідження обумовлюється насамперед тим, що духовна сфера сучасного інформаційного простору, де проходить процес набуття індивідом культурних цінностей, соціальних норм для саморозвитку, самореалізації і адаптації в суспільстві, є джерелом соціальних і культурних ризиків для розвитку людини і країни.

Аналіз публікацій.

Для вивчення проблеми соціалізації в умовах інформаційного (постіндустріального) суспільства важливе значення мають дослідження в працях: Ж. Фурастьє, Е. Масуда, М. Маклюєн, Е. Тофлер, Д. Бел, А. Турен, М. Кастельс, Т. Стоуньєр та ін. В контексті соціальної філософії торкалися цієї проблеми в своїх роботах Орехова С., Гримак Н., Опенкова М., Абдеева Р., Скворцова Л., Носова Н., Пивоварова Д., Розін В., Хоружий С., Юхвида А., Корольова С. та ін.

Метою статті є висвітлення впливу сучасного інформаційного простору на соціалізацію найважливішої когорти нашого суспільства – молоді.

Виклад основного матеріалу.

Під соціалізацією особистості мають на

увазі процес входження людини в соціальне середовище через засвоєння соціального досвіду. В широкому розумінні – це включення індивіда в суспільні процеси, процес становлення особистості. Залежно від віку у науковій літературі розрізняють основні етапи соціалізації: соціалізація дитини, підлітка (нестійка, проміжна), тривала (концептуальна) цілісна соціалізація (перехід від юності до зрілості у період 17-18 до 23-25 років), соціалізація дорослих. Також в соціології вирізняється «первинна соціалізація», яка охоплює період дитинства і «вторинна соціалізація», яка займає більш тривалий часовий проміжок – зрілий і похилий вік. Соціалізація особистості – це перехід від індивідуального до соціального, вона відбувається як на одному так і на другому рівнях. Н. Лавриченко вважає за доцільно розрізняти соціалізацію як «об'єктивне соціальне явище й аспект людського онтогенезу та соціалізацію як мету і специфічну цілеспрямовану діяльність педагогічного суб'єкта, тобто як особливу педагогічну дію», що передбачає передачу дитині соціального досвіду, який містить суспільні уявлення, ідеали, цінності і норми, алгоритми, стандарти і принципи, адекватні форми поведінки, спосіб і стиль життя, життєві мотивації та потяги і покликаний сприяти формуванню в неї життєво необхідної сукупності соціальних ролей [1, с.70]. Погоджуємося з поглядами Андрєєвої Г., що соціалізація – двобічний процес, який містить, з одного боку, засвоєння індивідом соціального досвіду шляхом входження в соціальне середовище, систему соціальних зв'язків; з іншого, процес активного відтворення індивідом систем соціальних зв'язків за рахунок його активної діяльності, активного включення в соціальне середовище [2, с.176]. Тобто індивід адаптується в дитинстві до соціальної природи і системи ціннісних орієн-

тацій. Роки юнацтва, молодості вважаються найважливішими для соціалізації людини, тому ми в статті будемо розглядати саме молоді покоління, яке в процесі соціалізації формує свою особистість засвоюючи соціальні норми і закони.

За сучасних умов основною детермінантою формування духовної культури молоді є занурення підростаючого покоління інформаційного суспільства у віртуальний медійно-інформаційний простір. Сьогодні відсутні будь-які обмеження доступу до інформації, що у культурному сенсі означає і відсутність якихось кордонів між різноманітними культурами і субкультурами, духовними цінностями, способами життя тощо.

Характеризуючи причини невідповідності духовної культури українського «покоління постмодерну» високим духовним цінностям, пріоритетам та ідеалам постмодерної культури, дослідники вказують на взаємозалежність ідеалів молоді та характеристик соціального простору сучасної України. Загалом дослідження українських авторів свідчать про вкрай несприятливий духовно-культурний рівень передусім інформаційного, медійного простору, у якому здійснюється процес соціалізації підростаючого покоління в Україні. Як вказує К. Гайдукевич, «радіо- й телепростір країни, розраховані на молодіжну аудиторію, обмежуються одноманітною низькопробною тематикою та художньою продукцією, що пропагує спиртні напої, еротику, розпусту, насильство, використовуючи емоційні можливості мистецтва для нав'язування стилю поведінки, що втілює всі вади суспільства споживання» [3, с.8].

Це відіграє головну роль у формуванні духовної культури молоді, оскільки сьогодні процес соціалізації молоді здійснюється передусім під впливом мас-медіа. Телебачення, радіо, преса, Інтернет транслиують у молодіжну аудиторію потік низькопробної продукції, що нав'язує негативні цінності та соціальні девіації (нетрудовий спосіб життя, насильство, злочинність, проституцію, наркоманію, сексуальну розбещеність).

Відтак для розуміння специфіки духовної культури молоді необхідно зрозуміти її у кон-

тексті того змістовного середовища – культури постмодерну – у якому вона формується і розвивається. Головне тут у тому, що культурний плюралізм, який вплинув на культуру ХХІ століття, стер грані між елітарною і масовою культурою. Особливістю постмодерну є відмова від бінарності, від елітарності. Всі елементи культурного простору самоцінні і рівнозначні, всі вони органічно доповнюють один одного. Епоху постмодерну особливо яскраво відображає теорія культури Й. Хейзінга, де культура сприймається як гра, і відповідно соціокультурні процеси носять перформативний характер. Дослідниця Е. Є. Платонова говорить, що весь сучасний світ задіяний у гру: «Постмодернізм – це культура гри, яка відкрито признається в тому, що текст не відображає реальність, а творить нову реальність, вірніше багато реальностей, часто не залежних одна від одної...Єдиної реальності просто немає: є різні віртуальні реальності. Тому постмодерн розквітнув в епоху персональних комп'ютерів, масового відео, Інтернету» [4, с.266,276]. Так, гра стала головною в нашому житті і в культурі. Все перетворилося на гру: бізнес, комерція, політика і навіть відносини між людьми. Ігрові автомати, розважальні шоу, комп'ютерні розваги тощо стали домінуючими атрибутами нашої культури. Ігрова трансформація відбулася і з усіма соціокультурними феноменами епохи модерну, які, звичайно ж, не зникли, а влилися в культуру нашої епохи, забезпечуючи спадковість культур та цінностей.

Одним із значних факторів сучасного інформаційного простору є Інтернет, який став культурною моделлю нашого суспільства. Він дав змогу самоудосконалюватися людині за допомогою спілкування (листування, пошук партнера, друга і т.д.), отримувати та передавати найрізноманітнішу інформацію, а також обмінюватися культурними цінностями народів. Бінарність його функції для розвитку духовної культури молоді полягає в тому, що він як допомагає збагатити людину інформацією, так і перетворити життя в гру, зробити з людини «гравця» життя, де людина втрачає реальність буття, що пов'язано з віртуальною реальністю. І настільки захопившись цією

«грою», живучи у віртуальному світі, люди ні потім важко сприйняти реальне життя, як таке, бо в ньому не має простих та складних рівнів, а також не можна повернути все з початку, або прочитати напис, що залишилось ще 5 чи 10 життів. Отже, людина робить свою реальність такою, яку вона хоче, де здійснюються всі її бажання. Молодь у віртуальній реальності сприймає світ як ігрове поле, де безліч симуляторів дають змогу відчувати свободу, і це вирішальним чином впливає на її духовну культуру.

Цей вплив далеко не завжди є позитивним. Адже одночасно з розширенням можливостей самоствердження та саморозвитку у віртуальному просторі проходить розчеплення реальності про яку писали Ж. Бодрійяр та Ж. Ф. Ліотар. Реальному більше не треба бути раціональним, бо воно більше не співвимірює себе з ідеальною або ж негативною інстанцією. Воно більше не є нічим, крім експлуатаційного. По суті, воно більше не є дійсно реальним, бо не охоплює уявне. Воно є гіперреальним, що виробляється з випромінюваного синтезу комбінованих моделей у просторі, позбавленому атмосфери [5].

Віртуальна реальність – це ще одна атрибутівна ознака постмодерну як соціокультурного феномену і середовища соціалізації молоді. За допомогою неї людина здобула свободу у всьому, але одночасно набула небаченого розмаху загроза для підростаючого покоління стати рабами віртуального простору. «На сьогоднішній момент ми маємо говорити про виникнення цілої субкультури, яка складається із шанувальників комп'ютерів. Їх називають «кібернетичними панками». Єдина ціль їх існування полягає в тому, щоб перебувати в своїй електронній віртуальній реальності... По суті людини вже не залишається – залишаються лише спалахуючі електронні імпульси, які видаються нейронами» [6, с.82]. Багато молодих людей зараз годинами проводять свій час у віртуальному світі. Так, це дозволяє відійти від проблем, розважитись, але часто людина настільки занурюється у віртуальний світ, що це породжує ряд комплексів, їй тяжко знаходитись в реальному світі, спілкуватись з оточуючими, однолітками і в свою чергу

впливає на її розвиток як особистості. Молода людина, граючи у комп'ютерну гру, робить те, що їй забороняється робити в реальному світі. Реальні почуття та емоції відходять на другий план, вона перестає відчувати біль, страх. Вчинки, за які в реальному житті треба нести відповідальність – в комп'ютерній грі залишаються безвідповідальними. Це формує стереотипи безкарності і всюдозволеності, що має негативний вплив на становлення молодії людини як особистості. І не слід допускати, щоб її цінності формували комп'ютерні ігри, де репрезентуються жорстокість та насильство.

Найбільше значення у визначенні соціокультурного середовища епохи постмодерну як середовища становлення та буття підростаючого покоління відіграє масова культура, яка стала панівною в суспільстві і не має життєздатної альтернативи. Вона легко сприймається, не потребує визначеного пізнання, молодій людині не потрібно замислюватись, щоб її сприйняти. Людина масової культури задовольняє свої потреби, бо їй подають те, що саме вона хоче бачити, непомітно формуючи це бажання. Молодь сприймає цю культуру тому, що в основному хоче розважитися, відпочити, «розслабитися», мова йде про своєрідне споживання культури, а не про естетичні смаки і творчість. Молодь, під впливом масової культури деградує, привчається жити за законами штучного світу, який вона бачить із екранів телевізора, комп'ютера, читає з газет, журналів, бульварних романів. Сьогодні думки О.Шпенглера, Х.Ортеги-і-Гассета, П. Сорокіна та інших мислителів про негативні наслідки з боку масової культури для духовного світу людини, на жаль, підтверджуються. В.А. Кутирьов називає її текстурою: «це «культура» штучного світу, постісторичної, технологічної людини. Якщо із культури ідуть почуття, дух, душа і вона спирається тільки на глузд, інтелект, вона являється текстурою. ... Постмодернізм як час і історичний етап, текстура як спосіб буття в ньому є прояв глобальної кризи культури» [7, с.54,59].

Сучасне українське суспільство також затопила ця техногенна культура. Мистецтво масової культури виховує молодь, маніпулює

її свідомістю та смаками, воно перетворилося мовби в імідж і подається на вимогу споживача, бо масова культура являється як продуктом так і товаром. Моральні закони стали ігноруватися, життя сприймається за правилами, шаблонами, ЗМІ, які швидко змінюються. У суспільстві виникає потреба в еталоні, моделі ідентифікації. Постмодернізм приніс разом із масовою культурою культ наслідування. Сучасна людина наслідує артистів, співаків, улюблених героїв телепередач, і навіть політичних лідерів і т.д., запозичує їх думки, манеру поведінки, і все це наслідування стає стилем її життя. Найбільше це стосується молоді, яка із цим втрачає свою індивідуальність. Слідуючи за своїми кумирами та ідолами молоді люди переймають стиль одягу, манеру поведінки, мову тощо і тим самим гублять свою сутність, самоцінність. Уніфікація масової культури робить людину збіднілою в культурному плані. А із ЗМІ, які сприяють розвитку масової культури, молодь вчиться жити за законами і стандартами, які найчастіше пройняті показом жорстокості, вбивств, насильства і це впливає на формування молоді людини, вона це сприймає і намагається повторити. Звідси створення серед молоді різноманітних угруповань з різними напрямками, які виражають свою індивідуальність, які порушують межі моральної норми і правового закону. Бійки між підлітками, які стають масовими видовищами, де репрезентується сила, жорстокість, злість, ненависть. Частіше зараз ми зустрічаємо розправи між підлітками, які закінчуються побоями, лікарняним ліжком і психологічною травмою. Частіше ми зустрічаємо на лаві підсудних молодих людей, які скоїли жорстокі злочини, вбивства.

Масова культура епохи постмодерну йде по суті всупереч його основним настановам відносно пріоритетності індивідуальної самореалізації кожної людини. Вона замінює сприйняття людини як індивідуальності, вона ідентифікується з суспільством, уподібнюється даними стереотипами, які диктує мода, яка дуже мінлива. Мода стала головним атрибутом життя сучасної людини, а основному молоді, «...в сучасному світі важливе місце приділяється формі, стилю і груповій ідентичності,

постмодерністичне суспільство вкрай стурбоване тим, що в моді, а що ні. Сенс життя крутиться біля «іміджу» [8, с.85]. Г. Маркузе вводить термін «одновимірна людина», яка стає домінуючою в суспільстві зараз і тільки задовольняє свої матеріальні потреби. Це відхід людини від духовного, закономірного. «Люди пізнають себе в оточуючих їх предметах споживання, знаходять свою душу в своєму автомобілі, стереосистемі, квартирі з різними рівнями, кухонному обладнанні. Сам механізм, який прив'язує індивіда до суспільства, змінився, і суспільний контроль тепер коріниться в нових потребах, які виробляє суспільство» [9, с.12]. Так формується споживацтво, яке «в сучасних умовах проявляється різнобічно, але основна його риса – це дисгармонія матеріальних і духовних потреб, коли на передньому плані стоять усе зростаючі матеріальні потреби, культ речей за всяку ціну, а духовність, моральність при цьому розглядається як щось «застаріле», що відійшло у минуле» [10, с.99].

Сучасний інформаційний простір як простір соціалізації молоді наповнений образами та темами, що знаходяться за межами не лише моралі, а й права, що створює для молоді духовно-моральний вакуум, по суті відсутність високодуховної альтернативи власного розвитку. Діяльність суб'єктів сучасного медійно-інформаційного простору знищує моральний, духовний, значною мірою і інтелектуальний потенціал молодого покоління, до мінімуму опускаючи рівень його духовної культури.

В інформаційному столітті все більше важливим фактором, що впливає на становлення особистості молоді людини є комп'ютерні технології. В науковому колі розбилися на дві точки зору: противники віртуального простору та його прибічники. Противники вказують на те, що соціальна мережа впливає на розвиток агресивних та деструктивних форм поведінки людини в реальному житті. Прибічники трактують, що вона радикально змінила характер нашого спілкування і способу знайомства, а також стала доступною будь-яка інформація, за допомогою, якої можна здійснювати самоосвіту, розширити свій кругозір. Очевидно, що не можна наполягати на однозначності цих суджень, бо комп'ютерні технології як шкідливі

так і корисні. Справа зовсім не в їх користі чи шкідливості, а в тому, як і ким, з якою метою вони використовуються.

Постмодерн як соціокультурна реальність проникає у всі сфери життєдіяльності суспільства, викликаючи не лише появу принципово нових феноменів, а й радикальне духовно-орієнтоване переосмислення минулого. Проте це переосмислення включається у світ діяльності нового покоління разом з уже новими цінностями, новим баченням, новими принципами і законами, які функціонують в соціумі. І тому постмодерн у вигляді духовних цінностей молоді – це і новий світогляд, який сповнений розчаруванням у минулих цінностях, у способі життя, відхід від традицій, плюралізм думок, гра в життя і свобода.

Зважаючи на наявність у постмодерні як руйнівних для молоді тенденцій розвитку масової культури, так і високих прагнень до високодуховного суспільства, ми можемо сказати, що постмодерна культура розкриває всю складність, суперечливість, але в той же час і гармонічність світу ХХІ століття. Саме в період постмодерну людина переглянула свою сутність, зрозуміла свою залежність від природи, потребу у особистому сприйнятті її, у спілкуванні з нею. А разом з тим відчула потребу в гуманізмі, в людяності, яку загубила на довгому шляху техногенної еволюції. Це є епохальний поворот до загальнолюдських цінностей, а також до особистих цінностей людини, який символізують нові цінності і нова духовна культура молоді епохи постмодерну.

Постмодерн є формою виходу з духовної кризи сучасного суспільства, він розпочав з занепаду модерних цінностей, які відходять у минуле, але досить чітко позначив відродження культури та суспільства на нових духовних засадах. В епоху постмодерну здійснюється і поворот до відродження національної української культури. З'явилася молодіжних субкультур, які утверджують свою самобутність і заперечують минулі ідеали, цінності. Навіть розповсюдження масової культури не є абсолютним злом, оскільки дає можливість роз-

пізнати цінність високої, духовної культури, підняти її на найвищий рівень, тому що тільки у порівнянні можна говорити про істинну цінність, і дати їй найвищу оцінку, побачити наскільки вона важлива для духовного збагачення людини. Людина в період кризи відчула свою незахищеність, і це примусило її змінити свої погляди на світ і на саму себе, вибрати свою особисту позицію і стати людиною, яку можна назвати постлюдиною. Бо пост – це значить продовження чогось, продовженням бути самим собою.

Висновки.

Таким чином, у статті ми лише пунктиром змогли охарактеризувати роль і місце інформаційного простору на соціалізацію особистості. При цьому з'ясовано, що молодь живе не в ізолюваному світі, всі ці фактори і настрій, які ми назвали, впливають на неї. Вона екзистенційно входить до світу постмодерну, соціалізується, утверджує своє власне «я» і одночасно гостро і боляче переживає проблеми та суперечності суспільства. У духовному житті молодь утверджує свою самоцінність і своє індивідуальне існування в соціумі, яке абсолютно є самодостатнім. Формується нова парадигма суспільного життя, яка формує і новий погляд, нову особистість. Часом радикально інноваційну, як, наприклад, діти «альфи», яких взагалі у межах усталеного менталітету не можуть зрозуміти чи сприйняти. Це діти, які здатні не бачити перешкод, вони впевнені у собі, схильні до нестандартних рішень, у них найчутливіша інтуїція, вони відрізняються тонким почуттям і емоційною напругою, вони рухливі і динамічні, як і те суспільство постмодерну, яке їм належить побудувати.

Отже, треба подивитись на молоде покоління виходячи з постмодерної ситуації, і тоді будуть зрозумілі цінності, життєві позиції, прагнення молодого покоління початку ХХІ століття. Очевидний розрив соціокультурних зв'язків між поколіннями потребує осмислення світогляду молоді епохи модерну, оскільки саме її сприйняття світу визначає те, яким буде цей світ.

Бібліографічні посилання

1. Лавриченко Н. Соціалізація і моральне становлення особистості як комплексна педагогічна проблема. Шлях освіти. 2004. № 1. С.11-16.
2. Андреева Г.М. Социальная психология. М.: Аспект-Пресс, 1996. 376 с.
3. Гайдукевич К.А. Морально-естетичні цінності в духовній культурі сучасної української молоді сім'ї: автореф. дис... канд. Культурології: 26.00.01. Київ. нац. ун-т культури і мистец. К., 2011. 19 с.
4. Платонова Э.Е. Конспект лекций по культурологии. М.: Айрис-пресс, 2003. 304 с.
5. Бодрийяр Ж. «Прозрачность зла» [пер. Л. Любарской, Е. Марковой]. М.: Добросовет, 2000. 363 с.
6. Вейз Д.Э. Времена постмодернизма. Христианский взгляд на современную мысль и культуру. Фонд «Лютеранское наследие» World Wide Printing, 2002. 240 с.
7. Кутырев В.А. Культура и технология: борьба миров. М.: Прогресс-Традиция, 2001. 240с.
8. Вейз Д.Э. Там же.
9. Маркузе Г. Одномерный человек. М: «REFL-book», 1994. 368 с.
10. Кавалеров А. І. Молодіжне середовище в його девіантному вимірі: Монографія / А.І. Кавалеров, В.О. Довгополюк, А.А. Кавалеров. Одеса: Астропринт, 2005. 128 с.
11. Бауман З. Глобализация. Последствия для человека и общества. М.: Издательство «Весь Мир», 2004. 188 с.

References

- 1.Lavrichenko N. Socializaciya i moral'ne stanovlennya osobistosti yak kompleksna pedagogichna problema. SHlyah osviti. 2004. №1. S.11-16.
2. Andreeva G.M. Social'naya psihologiya. M.: Aspekt-Press, 1996. 376 s.
3. Gajdukevich K.A. Moral'no-estetichni cinnosti v duhovnij kul'turi suchasnoï ukrains'koï molodoï sim'ї: avtoref. dis... kand. Kul'turologii: 26.00.01. Kiïv. nac. un-t kul'turi i mistec. K., 2011. 19 s.
4. Platonova E.E. Konspekt lekcij po kul'torologii. M.: Ajris-press, 2003. 304 s.
5. Bodriyyar ZH. «Prozrachnost' zla» [per. L. Lyubarskoj, E. Markovoj]. M.: Dobrosovet, 2000. 363s.
6. Veiz D. E. Vremena postmodernizma. Hristianskij vzglyad na sovremennuyu mysl' i kul'turu. Fond «Lyuteranskoe nasledie» World Wide Printing, 2002. 240 s.
7. Kutyrev V. A. Kul'tura i tekhnologiya: bor'ba mirov. M.: Progress-Tradiciya, 2001. 240s.
8. Veiz D.E. Tam zhe.
9. Markuze G. Odnomernyj chelovek. M: «REFL-book», 1994. 368 s.
10. Kavalero A.I. Molodizhne seredovishche v jogo deviantnomu vimiri: Monografiya / A.I. Kavalero, V.O. Dovgopolyuk, A.A. Kavalero. Odesa: Astroprint, 2005. 128 s.
11. Bauman Z. Globalizaciya. Posledstviya dlya cheloveka i obshchestva. M.: Izdatel'stvo «Ves' Mir», 2004. 188 s.